

TMMOB 4. CBS KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasınınca, 11-13 Kasım 2013 tarihlerinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi`nde "Bugünü Anlamak, Geleceği Kurmak" sloganıyla gerçekleştirilen 4. TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi sonuçlandırılmıştır.

Kongre; 718 delege ve katılımcı, 43 öğrenci ve 40 konuk olmak üzere "Coğrafi Bilgi Sistemlerine" ilgi duyan farklı meslek disiplinlerinden mühendis, mimar, şehir plancısı, bilim insanları, akademisyenler ve uzmanların temsil ettiği, kamu kurum ve kuruluşları, merkezi ve yerel yönetimler, üniversiteler, eğitim birimleri, meslek kuruluşları ve özel sektör kuruluşlarından geniş bir katılımı gerçekleştirilmiştir.

"Bugünü Anlamak, Geleceği Kurmak" sloganı ile düzenlenen 4. CBS Kongresinde; bugünü eleştirel bir anlayışla sorgulamadan ve anlamadan yarınlar için gerçekliğin görülemeyeceği, bugünü anlamamanın tüm dayatmalardan, koşullandırmalardan, tek tip düşünme baskısından zihinleri kurtararak yaşamı/hayatı sorgulamaya cesaret edebilmek olduğu vurgulanmıştır.

Kongrede; özellikle son yıllarda bu ülkenin mühendis mimar ve şehir plancılarının örgütü ve kamu kurumu niteliğinde, demokratik bir meslek kuruluşu olan ülkemizin aydınlık yüzü TMMOB`ye çeşitli girişimlerle baskıların arttırıldığı belirtildi. Gelişen demokrasi (!) ile TMMOB`nin demokratik ve özerk yapısının zedelenmek istendiği, işsiz bir konuma getirilerek halktan ve toplumdan yana onurlu duruşunun kırılmak istendiğine vurgu yapıldı.

TMMOB`nin dünyaya ve ülkemize bakışı, yaşama dair mücadelesindeki halktan, toplumdaki ve insandan yana duruşu, barışı, demokrasiyi ve özgürlükleri savunması, gerçekleri üyeleri ve halk ile paylaşması, siyasal iktidarların karar ve tasarruflarını toplumsal yarar ve mesleki fayda süzgecinden geçirerek mesleki-bilimsel ve teknik doğruları dayanak alarak muhalif tavrını ülkenin en karanlık dönemlerinde bile sergilemekten geri durmayan TMMOB ye zincir vurulmaya çalışıldığı ifade edildi. TMMOB`nin zincirler ile susturulamayacağı, sesinin kısalamayacağı, bu ülkenin aydınlık yüzü olmaktan asla ödün verilmeyeceğinin altı çizildi.

Kongre süresince demokratikleşme ve özgürleşmenin önündeki engellere direnebilmek, bireysel değil toplumsal düşünebilmek ve geleceği yönlendirebilmek için bilimsel düşüncenin özümsemesi ve demokrasi kavramının içselleştirilmesi gerektiği dile getirilmiştir. "Bugünü Anlamak, Geleceği Kurmak" emektir. Geleceğin kurulmasında yarınların insan odaklı ve toplumcu anlayışla yaratılmasının önemli bir koşul olduğu, bilime ve düşünceye zincir vurulamayacağı anlayışının yarınlar için hakim olması gerektiği bir kez daha belirtildi.

Kongrede "Bugünü Anlamak, Geleceği Kurmak için: CBS", "Enerji ve Çevre" temalı 2 panel, "Kamuda Coğrafi Bilgi Sistemi Uygulamaları ve Sonuçları", "Gençlik Teknik Oturumu" ve "Yerel Yönetimlerde Coğrafi Bilgi Sistemi Uygulamaları ve Sonuçları " olmak üzere 3 özel oturum, 10 teknik oturum, firma sunumları ve poster sunumları gerçekleştirilmiştir. Farklı meslek disiplinlerini aynı atmosferde bir araya getiren kongrede, ülkemizdeki kentsel, kırsal ve yönetsel sorunlara CBS ekseninde çözümler aranmıştır. Kongre süresince açık bulunan "Coğrafi Bilgi Teknolojileri Fuarı" gelişen teknolojilerin izlenmesi ve yeni teknolojilerin tanıtılması açısından katılımcıların ilgi odağı olmuştur.

Bilim ve Teknolojinin hızla ilerlediği ve egemenlik kurduğu yüzyılımızda, Coğrafi Bilgi Sistemlerinin kurulmasında, güncel ve güvenilir biçimde işletilmesinde yoğun çaba harcayan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları; düşünen, tasarlayan, sorgulayan ve üreten beyinler olarak, insanlık onuruna yaraşır, çağdaş bir yaşamın yaratılması için tarihsel sorumluluğuyla ürettiği bilgileri, paylaşarak, geliştirerek sürdürmelidir.

Birlikte Çalışılabilirliğin sıkça tekrarlandığı, ancak aynı verileri kullanabilecek olan kurumlar arasında en önemli sorunun birlikte çalışamama olduğu dile getirilmiştir. Kongre süresince sıkça dile getirilen "bilgi kirliliği" ve "dijital veri çöplüğünü" doğuracak nedenlerin başında iyi yönetilemeyen, bulguları yeterince değerlendirilemeyen CBS projelerinin geldiği unutulmamalıdır. Kurumlar CBS ile ilgili çalışmalarını "birlikte çalışabilirlik" esaslarına uygun olarak yeniden gözden geçirmeli, kurumlar arası protokoller ve gerekli mevzuat değişiklikleri ivedilikle hayata geçirilmelidir. TUCBS konusunda ülkemizde kuşkusuz ki önemli bir bilinç ve bilgi birikimine ulaşılmıştır. Ancak tüm bunların sözde veya kâğıt üzerinde kalmayıp, gerçek anlamda uygulamaya konulması gerekmektedir.

Benzer kurumlar arasında veri paylaşımı konusunda ayrıcalıklı tutumlar sergilendiği, siyasi tercihlerin ve kişisel tutumların önde tutulduğu, kamu yararı değil kurum yararına uygulamalardan dolayı öne çıkan olumsuzlukların sona erdirilerek Bakanlıklar ve kurumsal yapılarıdaki değişikliklerde koordinasyon ve kurumsallaşabilme konularındaki sıkıntılar ortadan kaldırılmalıdır. Özel sektörün rant artırımı amacıyla kurumlar üzerinde kurduğu aşırı baskının kalkması ancak konusunda iyi yetişmiş liyakat esasına uygun yöneticilerin görev başına getirilmesi ile olanaklıdır.

Kurumların geoportallarının tasarlama aşamasında, analizlerin web servisleri kullanılarak yapılacağını göz önünde bulundurularak birlikte çalışabilirlik adına web servislerinin oluşturulması gerekmektedir. Mülkiyet, adres, bina, ulaştırma gibi en çok aranan ve kullanılan verilere Web servislerinden büyük ölçekteki harita doğruluğunda erişilebilmesi önemlidir. Benzer şekilde, sosyo-ekonomik yapı verilerinin de bina bazında ve güncel olması büyük önem arz etmektedir.

CBS teknolojilerinin gelişimine paralel olarak verinin toplanması tekniklerine ilişkin standartlar ve uygulama esasları zaman kaybedilmeden hazırlanmalı ve hayata geçirilmelidir. Konumsal veri standartlarının tüm paydaşlarca tanınarak uygulanır hale getirilmesi için düzenlemeler yapılmalı, veri paylaşımı ve standartlar konusunda kurumlar ve üniversiteler arasındaki eşgüdüm kesinlikle sağlanmalıdır. Verilerin doğruluğu, kalitesi ve niteliğini betimleyen meta verilerin hazırlanması konusunda gerekli özen gösterilmeli konuya ilişkin standartların ivedilikle geliştirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde Coğrafi Bilgi Sistemlerinde ve özellikle TUCBS konusunda önemli kazanımlar elde edilmiş olmakla beraber, projelerin sonuca ulaştırılması ve sistemin devamlılığı ancak CBS Genel Müdürlüğü ile birlikte diğer tüm kurum ve kuruluşlarla birlikte uygulamanın içindeki paydaşların da sürece reel anlamda aktif olarak dahil edilmesi ile mümkün olacaktır. Bu kapsamda yapılacak araştırma, çalışma ve uygulamaların tümü, objektif ve bilimsel ölçütlere dayalı olarak gerçekleştirilmelidir.

CBS'nin en temel bileşenleri olan veri, yazılım, donanım, yöntem ve yetişmiş insan gücü üzerine gerçekleştirilen uygulamalar ancak doğru bir eğitim ile sağlanabilir. CBS eğitimi konunun uzmanı bilim insanları ve deneyimli uygulamacılar tarafından, kabul edilmiş akreditasyon ölçütlerine uygun bir içerik dahilinde yapılmalı, çeşitli düzeylerdeki CBS eğitimlerinin tümü bilimsel anlayışla gerçekleştirilmelidir.

Güncel tartışmaların önemli bir başlığını da CBS Uzmanlığı/Yeterliliği konusu oluşturmaktadır. CBS Uzmanlığının/Yeterliliğinin, günümüz koşullarında tek başına bir meslek olarak değerlendirilemeyeceği gözönüne alındığında, söz konusu uzmanlık/yeterlilik ilgili odalar tarafından verilecek eğitim ve belgelendirme çalışmaları ile birlikte üniversitelerde gerçekleştirilecek olan lisansüstü eğitimi sonucunda edinilebilmelidir. Üniversitelerdeki eğitim sürecinde CBS ile ilgili dersler artırılmalı, TMMOB ve meslek odaları CBS alanında tamamlayıcı eğitimleri vererek üyelerini belgelendirme sürecine hız vermelidir.

CBS ürünlerinin kullanıcı odaklı olarak hazırlandığı gözönüne alınarak ürünlerin kartografik tekniklerin daha fazla dikkate alınması ürün kalitesine olumlu katkı yapacaktır. Yoğun ve karmaşık verilerden farklı ölçeklerde haritalar üretebilmek ve ürün çeşitliliği sağlamak amacıyla genelleştirme teknolojileri önemsenmeli, bu alanda araştırma ve uygulama çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Kamu kuruluşları yetki ve sorumluluk alanlarında CBS tabanlı üretime geçmelidir.

Sayısal Yükseklik Modellerinin (SYM) çözünürlüğü mühendislik çalışmaları için son derece önemli olup, CBS projelerinde SYM doğruluğunu arttırıcı algoritmalar kullanılmalıdır. Yüksek çözünürlüklü uzaktan algılama verilerinin CBS`de kullanım olanakları iyi değerlendirilmeli, dinamik çalışmalar için uydu verileri ve benzeri kaynaklardan hızlı veri üretimine dönük çalışmalar yapılmalıdır.

Teknik oturumlarda bilişim teknikleri üzerinde de durulmuş, güncel olarak sıkça adı geçen Bulut Bilişim tekniğinin güvenlik dezavantajının altı çizilmiştir.

Doğayı yenileyen, bununla birlikte kendisi üretilip çoğaltılmayan, başlıca doğal kaynağımız topraklarımızın, sürdürülebilir kullanımı ve korunması için öncelikle tanınması ve özelliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Türkiye`de toprak serileri ve fazları düzeyinde morfometrik esaslara dayalı detaylı temel toprak etüt ve haritalarının hazırlanması büyük önem taşımaktadır. 1970`li yıllarda yapılan haritalar misyonlarını tamamlamıştır. Güncellenmeleri çözüm olmayan bu haritaların yerine, günümüz sorgulama ve analiz ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte tematik haritaların üretilmesi gerekmektedir.

Mühendislik anlayışımızın temelini bilim ve teknolojinin insanlık yararına kullanılması oluşturmakta, insanı doğa ile birlikte ele alan çevre politikamız doğayı koruma sorumluluğumuzu ortaya koymaktadır. Doğal varlıkların korunması, doğru ve verimli kullanılmasına yönelik olarak ÇED ve ÇSED raporlarının CBS destekli hale getirilmesi karar verme süreçlerini etkin ve hızlı hale getirecektir.

Çevre politikaları; su kirliliği, katı ve tehlikeli atıklar, toprak kirliliği, erozyon, iklim değişiklikleri, sera gazı salınımı, deniz kirliliği faktörleri, biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi, temiz üretim teknolojilerinin kullanılması, doğal kaynakların korunması, çevre dostu yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı eşliğinde tanımlanmalıdır.

Ekolojik denge, bütün mühendislik projelerinin tasarlanması aşamasında göz önünde bulundurulmalı, geri kazanılamaz varlıklar olarak projelere temel veri katmanı olarak dahil edilmelidir. CBS desteği ile mühendislik projeleri toplum yararı gözeten çevre politikaları ile bezenmelidir.

Su kaynaklarındaki değişimin zamansal analizinde uydu görüntüleri ile entegre CBS kullanımı su kaynaklarının yönetimi için zorunluluktur. CBS analizleri ile tarımsal, kentsel ve koruma amaçlı su kullanımı planlaması yapılmalı, alternatifler ortaya konulmalıdır.

Afet yönetimi CBS`nin en eski ve yaygın kullanım alanlarından biri olmakla beraber standartlar ve paydaşlar arası koordinasyon arttırılarak, bu projelerde verimlilik arttırılmalıdır. Web teknolojileri gelişmelerine paralel olarak acil durum yönetiminde ekip takip sistemi ve benzeri uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Toplumdaki CBS bilinci artırılmalıdır. Bu amaçla, CBS`nin ilk ve orta öğretimde önemine vurgu yapılmalı ve tanıtım etkinlikleri düzenlenmelidir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının karar ve üretim süreçlerinde siyasi baskılar son bulmalı, mühendis, mimar ve şehir plancılarının üretim süreçlerinde bilimsel ve teknik çalışmaların yanında sosyal, kültürel ve politik yaklaşımları ile birlikte ülke kalkınması ve toplum yararı mutlaka öne çıkarılmalıdır.

Yöneticileri, kurum ve kuruluşları, karar vericileri, mühendis, mimar ve şehir plancılarını kısaca herkesi Birlikte Üretmek, Yönetmek ve Paylaşmak İçin tüm çalışmalarında insan ve toplum yararını, doğayı koruma ve kullanma dengesini gözeterek "Bugünü Anlamak ve Geleceği Kurmak" sorumluluğu ile davranmaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla...

TMMOB

HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI